

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
กองทุนยุติธรรม ประจำปีบัญชี ๒๕๖๕

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การบริหารความเสี่ยงของกองทุนยุติธรรม ได้ประเมินระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์กร โดยพิจารณาจากโอกาส (Likelihood) ที่เกิดปัจจัยเสี่ยง และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และประเมินระดับความเสี่ยงโดยการประมวลผลค่าระดับของโอกาส และระดับความรุนแรงของผลกระทบ ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ ทั้ง ๒ ด้าน (โอกาสและผลกระทบ) ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน

๑) การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

กองทุนยุติธรรมใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนความรุนแรงของผลกระทบ (I) และโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (L) ดังนี้

ความรุนแรงของผลกระทบ (I) และ ความรุนแรงของโอกาสที่จะเกิด (L)

ประเด็น/องค์ประกอบที่พิจารณา		ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (I)					ระดับความรุนแรงของโอกาสที่จะเกิด (L)				
		๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก	๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก
ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)											
เงินฝากกองคลัง – หน่วยงานภาครัฐ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๓ ตามลำดับ มียอดตาม บัญชีสูงกว่ารายงาน การรับ อีกทั้งผู้ ตรวจสอบบัญชีไม่ สามารถตรวจสอบให้ ได้มาซึ่งหลักฐานการ สอบบัญชีที่เหมาะสม อย่างเพียงพอ	F๑	คณะกรรมการ ตรวจสอบฯ อยู่ระหว่าง ดำเนินการ สรุป ข้อเท็จจริง	คณะกรรมการ ตรวจสอบฯ ยังไม่สามารถ สรุปผลการ ตรวจสอบได้			ผลต่างตาม หมายเหตุฯ ส่งผลให้งบ การเงิน แสดง ความเห็นแบบมี เงื่อนไขต่อไป	เจ้าหน้าที่ บัญชี สามารถ ตรวจสอบ รายการ บัญชีได้ ครบถ้วน ถูกต้องและ คณะกรรมการ ตรวจสอบ ฯ สามารถ สรุปผลการ ตรวจสอบได้ ภายใน ๓ เดือน			เจ้าหน้าที่ บัญชีไม่ สามารถ ตรวจสอบ รายการ บัญชี ร้อย ละ ๒๕ และ คณะกรรมการ ตรวจสอบ ฯ สามารถ สรุปผลการ ตรวจสอบได้ ภายใน ๖ เดือน	เจ้าหน้าที่ บัญชีไม่ สามารถ ตรวจสอบ รายการ บัญชีร้อยละ ๕๐ และ คณะกรรมการ ตรวจสอบ ฯ สามารถ สรุปผลการ ตรวจสอบได้ ภายใน ๑๒ เดือน

ประเด็น/องค์ประกอบที่พิจารณา		ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (I)					ระดับความรุนแรงของโอกาสที่จะเกิด (L)				
		๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก	๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk : C)											
เกิดเหตุการณ์ ผลประโยชน์ขัดกัน โดยนำเงินของทาง ราชการไปใช้ในส่วนตัว	C๑	ผลการใช้ จ่ายเงินมีความ คลาดเคลื่อน ไม่ครบถ้วน ตามระเบียบ		สรุปผล รายงานรับ- จ่ายเงินมีความ ล่าช้า เกิดการ แก้ไขบ่อยครั้ง		ข้อมูลบทยอด ประจำเดือนมี รายการไม่ ครบถ้วนภายใน เดือนที่เกิด รายการ	เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน ด้านการเงิน จัดส่ง รายงานรับ - จ่ายเงิน ล่าช้า/แก้ไข จำนวน ๑ ครั้ง/เดือน		เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน ด้านการเงิน จัดส่ง รายงานรับ - จ่ายเงิน ล่าช้า/แก้ไข จำนวน ๓ ครั้ง/เดือน		เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน ด้านการเงิน จัดส่ง รายงานรับ - จ่ายเงิน ล่าช้า/แก้ไข จำนวน ๕ ครั้ง/เดือน

๒) การประเมินความเสี่ยง

หลังจากได้ระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแล้ว จึงทำการประเมินความเสี่ยงของกองทุนยุติธรรม โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ ๒ ประการ ได้แก่ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) การนำเอาองค์ประกอบทั้ง ๒ ประการ มาพิจารณารวมกัน จะทำให้ทราบถึงระดับความเสี่ยง (Level of Risk) ซึ่งใช้เป็นตัวชี้วัดสำคัญของความเสี่ยงนั้นว่าความเสี่ยงที่จะเกิดนั้นมีความรุนแรงอยู่ในระดับใด ซึ่งการบริหารความเสี่ยงของกองทุนยุติธรรมได้ทำการประเมินความเสี่ยง ดังนี้

ประเภทความเสี่ยง	เหตุการณ์/ สถานการณ์ประกอบการพิจารณา	โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)	ระดับความเสี่ยง		เป้าหมาย
				คะแนน	ระดับ	
➤ ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)						
F๑ เงินฝากกองคลัง - หน่วยงานภาครัฐ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๓ ตามลำดับ มียอดตามบัญชีสูงกว่ารายงานการรับ อีกทั้งผู้ตรวจสอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ	รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินกองทุนยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน ผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีอย่างมีเงื่อนไข โดยตามหมายเหตุประกอบงบการเงิน หมายเหตุ ๖ เงินฝากกองคลัง - หน่วยงานภาครัฐ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๓ ตามลำดับ มียอดตามบัญชีสูงกว่า รายงานการรับ - จ่ายเงินทროงจ่ายของสำนักงานยุติธรรมจังหวัด โดยปกติต้องมียอดคงเหลือเท่ากัน ซึ่งปัจจุบันผู้บริหารกองทุนยุติธรรมอยู่ระหว่างตรวจสอบหาสาเหตุเพื่อปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้อง มีผลทำให้ผู้ตรวจสอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ	L = ๑	I = ๕	๕	น้อย	รายงานการเงินของกองทุนยุติธรรมได้รับการรับรองจากผู้สอบบัญชี โดยแสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
➤ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk : C)						
C๑ เกิดเหตุการณ์ผลประโยชน์ขัดกัน โดยนำเงินของทางราชการไปใช้ในส่วนตัว	เกิดการทุจริต ๑ จังหวัด นำเงินของทางราชการไปใช้ในส่วนตัว	L = ๓	I = ๕	๑๕	สูง	ผู้ควบคุมและผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และผู้ควบคุมมีการสอบทานความครบถ้วน ถูกต้อง

๓) การจัดลำดับความเสี่ยง

เมื่อได้ค่าระดับความเสี่ยง จึงนำมาจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยง เพื่อพิจารณากำหนดกิจกรรมการควบคุมในแต่ละสาเหตุของความเสี่ยงให้เหมาะสมโดยพิจารณาจากระดับความเสี่ยงที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ที่ประเมินได้ตามตารางการประเมินความเสี่ยง โดยจัดเรียงลำดับจากสูงมาก สูง ปานกลาง น้อย น้อยมาก และเลือกความเสี่ยงที่มีระดับสูงมาก หรือสูง มาจัดทำแผนบริหาร/จัดการความเสี่ยงในขั้นต่อไป

ประเภทความเสี่ยง	โอกาส L	ผลกระทบ I	ระดับความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยงที่คาดหวัง (ยอมรับได้)	การตอบสนอง ความเสี่ยง
			คะแนน	ระดับ		
ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk)						
C๑ เกิดเหตุการณ์ผลประโยชน์ขัดกัน โดยนำเงินของทางราชการไปใช้ในส่วนตัว	L = ๓	I = ๕	๑๕	สูง	ปานกลาง	ลด
ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)						
F๑ เงินฝากกองคลัง - หน่วยงานภาครัฐ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๓ ตามลำดับ มียอดตามบัญชีสูงกว่ารายงานการรับ อีกทั้งผู้ตรวจสอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ	L = ๑	I = ๕	๕	น้อย	น้อยมาก	ร่วมจัด

ระดับความเสี่ยง

ความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีแดงเข้ม (โอกาส X ผลกระทบ คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง ๑๗ - ๒๕ คะแนน) จะต้องมีการกำหนดมาตรการในการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมโดยทันที โดยใช้กลยุทธ์การลด/การควบคุมความเสี่ยง กระจาย/โอนความเสี่ยง หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

ความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีแดงอ่อน (โอกาส X ผลกระทบ คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง ๑๓ - ๑๖ คะแนน) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่ออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง กระจาย/โอนความเสี่ยง หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน โดยมีระดับความสำคัญในการดำเนินงานหรือการจัดสรรงบประมาณให้น้อยกว่าโซนสีแดงเข้ม

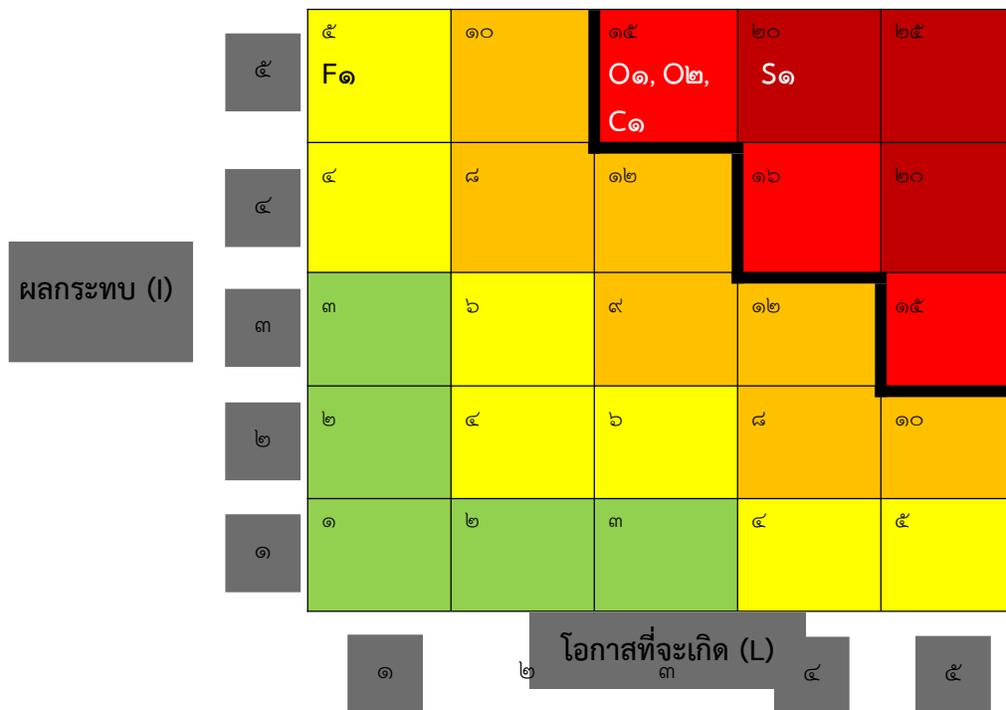
ความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม (โอกาส X ผลกระทบ คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง ๙ - ๑๒ คะแนน) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ทั้งนี้ ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้

ความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีเหลือง (โอกาส X ผลกระทบ คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง ๔ - ๘ คะแนน) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมโดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ทั้งนี้ ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้

ความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีเขียว (โอกาส X ผลกระทบ คะแนนระดับความเสี่ยงอยู่ระหว่าง ๑ - ๓ คะแนน) เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับพอยอมรับได้ ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการเพิ่มเติมใด ๆ กับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในทางกลับกัน อาจมีการทบทวนระบบควบคุมภายในใหม่เพื่อให้ผ่อนคลายการควบคุมได้ระดับหนึ่ง

ระดับคะแนน ความเสี่ยง	จัดระดับ ความเสี่ยง	กลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง	พื้นที่สี
๑ - ๓	น้อยมาก	พอยอมรับได้ ไม่จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการเพิ่มเติมใด ๆ	สีเขียว
๔ - ๘	น้อย	พอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม	สีเหลือง
๙ - ๑๒	ปานกลาง	พอยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม	สีส้ม
๑๓ - ๑๖	สูง	ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยง	สีแดงอ่อน
๑๗ - ๒๕	สูงมาก	ต้องมีการจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติมโดยทันที	สีแดงเข้ม

จากการประเมินความเสี่ยง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ ๒ ประการ ได้แก่ โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) การนำเอาองค์ประกอบทั้ง ๒ ประการ มาพิจารณารวมกัน จะทำให้ทราบถึงระดับความเสี่ยง (Level of Risk) ซึ่งสามารถแสดงผลการประเมินออกมาได้ดังภาพ

จากแผนภูมิความเสี่ยงของกองทุนยุติธรรม พบว่า

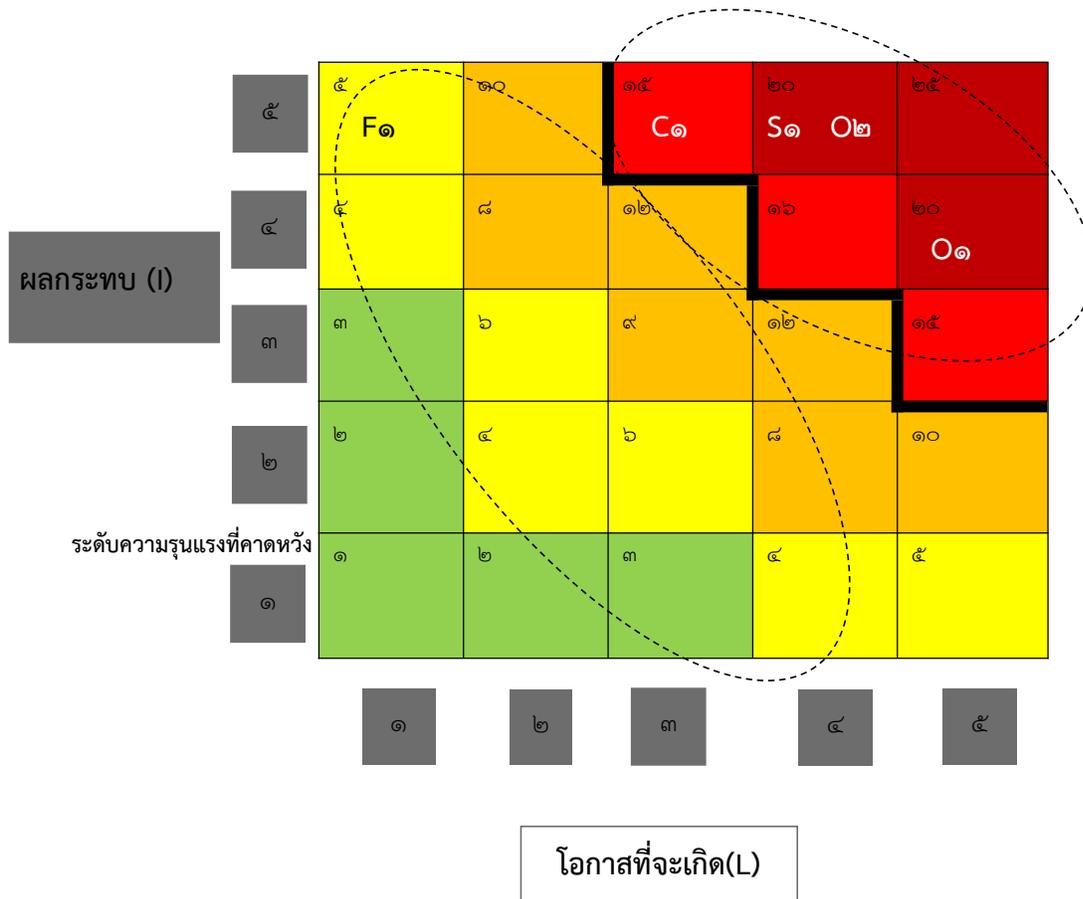
(๑) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk)

C๑ เกิดเหตุการณ์ผลประโยชน์ขัดกัน โดยนำเงินของทางราชการไปใช้ในส่วนตัว เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง เป็นความเสี่ยงที่อยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการความเสี่ยงเพื่ออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยใช้กลยุทธ์การลด/ควบคุมความเสี่ยง กระจาย/โอนความเสี่ยง หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยง พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน

(๒) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)

F๑ เงินฝากกองคลัง – หน่วยงานภาครัฐ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๓ ตามลำดับ มียอดตามบัญชีสูงกว่ารายงานการรับ อีกทั้งผู้ตรวจสอบบัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ ต้องมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายใน (การจัดการความเสี่ยงปัจจุบัน) อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้

เมื่อจัดลำดับความเสี่ยงเรียบร้อยแล้ว กองทุนยุติธรรมได้กำหนดระดับความรุนแรงที่คาดหวัง ณ ตอนสิ้นปี เพื่อเป็นเป้าหมายให้กองทุนยุติธรรมทราบว่า ควรดำเนินการใดบ้าง เพื่อให้ระดับความรุนแรงลดลงอยู่ในระดับที่กองทุนยุติธรรมรับได้ ซึ่งสามารถแสดงออกได้ดังภาพต่อไปนี้

จากแผนภูมิความเสี่ยง สำนักงานกองทุนยุติธรรม ได้มีการจัดระดับความเสี่ยงตามเขตสี ซึ่งแบ่งเป็น ๕ ระดับ เชื่อมโยงไปสู่การควบคุม/การจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ระดับคะแนน ความเสี่ยง	จัดระดับ ความเสี่ยง	มาตรการในปัจจุบัน	มาตรการเพิ่มเติม	พื้นที่สี
๑ - ๓	น้อยมาก	กิจกรรมควบคุมภายใน/ มาตรการในการ จัดการความ เสี่ยงในปัจจุบันอาจจะ เพียงพอ แล้วให้ติดตาม การดำเนินการ เป็นระยะๆ	ไม่จำเป็นต้องมีกิจกรรมควบคุม ภายใน/ มาตรการจัดการความเสี่ยง เพิ่มเติมอีก หรือ อาจจะมีได้หากไม่ ใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงาน อื่นรองรับอยู่แล้ว	สีเขียว
๔ - ๘	น้อย	กิจกรรมควบคุมภายใน/ มาตรการในการจัดการ ความเสี่ยงในปัจจุบันอาจจะ เพียงพอ แล้วให้ติดตามการ ดำเนินการเป็นระยะๆ	ไม่จำเป็นต้องมีกิจกรรมควบคุม ภายใน/ มาตรการจัดการความเสี่ยง เพิ่มเติมอีก หรือ อาจจะมีได้หากไม่ ใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม หรือมีแผนงาน อื่นรองรับอยู่แล้ว	สีเหลือง
๙ - ๑๒	ปานกลาง	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และ อาจเพิ่มเติม ความเข้มข้นในการ ดำเนินการตามกิจกรรม ควบคุม ภายใน/มาตรการในปัจจุบัน	ไม่จำเป็นต้องมีกิจกรรมควบคุม ภายใน/ มาตรการจัดการความเสี่ยง เพิ่มเติมอีก หรือ อาจจะมีได้หากไม่ ใช้ทรัพยากรเพิ่มเติมหรือมี แผนงาน อื่นรองรับอยู่แล้ว	สีส้ม
๑๓ - ๑๖	สูง	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และ อาจ เพิ่มเติมความเข้มข้นในการ ดำเนินการตามกิจกรรมควบคุม ภายใน/มาตรการในปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมกิจกรรม ควบคุมภายใน / มาตรการโดยหาก มีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรใน การ จัดการความเสี่ยงให้มีความสำคัญใน ระดับรอง	สีแดงอ่อน
๑๗ - ๒๕	สูงมาก	ต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และ อาจเพิ่มเติมความเข้มข้นในการ ดำเนินการตามกิจกรรมควบคุม ภายใน/มาตรการใน ปัจจุบัน	จำเป็นต้องมีการเพิ่มเติมมาตรการ โดยหากมี ข้อจำกัดในด้านทรัพยากร ในการจัดการความ เสี่ยง ให้มีความ สำคัญในระดับที่สูงกว่า และ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการ ติดตามการ ดำเนินการของกิจกรรม ควบคุมภายใน/ มาตรการดังกล่าว อย่างต่อเนื่อง	สีแดงเข้ม

๑. ความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ ซึ่งที่จะต้องดำเนินการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ อยู่ในขอบเขตของความรุนแรงที่กองทุนยุติธรรมยอมรับได้ คือ C๑ เกิดเหตุการณ์ผลประโยชน์ขัดกัน โดยนำเงินของ ทางราชการไปใช้ในส่วนตัว

๒. ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมภายใน มี ๑ ความเสี่ยง โดยความเสี่ยงต้อง ดำเนินการควบคุมภายใน เพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่รับไม่ได้ คือ F๑ เงินฝากกองคลัง – หน่วยงาน ภาครัฐ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๓ ตามลำดับ มียอดตามบัญชีสูงกว่ารายงานการรับ อีกทั้งผู้ตรวจสอบ บัญชีไม่สามารถตรวจสอบให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอ ตามหมายเหตุประกอบงบ การเงิน ๖ ในเรื่องผลต่างของยอดเงินฝากธนาคารของสำนักงานยุติธรรมจังหวัด

